Isifundo seSikole seSonto

EsesiVIII, February 23.

UMoses ekulekela uIsrael, Eks. 32:7-14.

ISITATELO:-" Ukunxusa komuntu olungileyo kusisa kakulu ekusebenseni kwako." Jak. 5:16.

Wonke ofunda lesisifundo kuhle afunde isahluko 32 nese33.

Sesitheliwe ukuti uMoses wakupokela entabeni yaseSinai wafike wemukeliswa kona imiyalo evela kuJehova ukuba ayinike abantu bakwaIsrael. Okuyikona okwensekayo entabeni nokwabonwa nguMoses lapo ekona kuyauhlala kuyimfumbe kitina balomhlaba. Wahlala kona isinsuku esi amashumi amane esibonayo nje ukuti waenesikati sokuxwana noNkulunkulu abayingcoxana abantu abake babe nalo ituba elinjalo.

UMoses wanyamalala kwase kweqa isikati esabe sibhekiwe abantu, makube naye waengasho ekumukeni kwake ukuti uyolibala kangako. Bona makube babeti uzobuya nje ngesinsukwana esingengapi, kepa isinsuku saba yiloku seluleka ziba amasonto ababe besabona luto abeswa luto ngaye. Basebe dinga nje ukuti wehlelwe yini. Kwakungeko luto lokubabonisa ukuti usemhlanganweni omkulu kangaka noJehova. Baliswa isulu liduma balibona linyazima ngenkati yokukupuka kwake abaqeda nokuba wadhliwa yilo yini. Baqala ukututumela nokusola lapo sebengasaqondi ukuba usayaubuya kuko kasayi kubuya, loku nguye owaba kipa eGipita wabasisa kulelihlane, sebe hlushwe yizinto esiningi abangazaselele ekupumeni kwabo eGipita, manje useti lapo esebakipele ehlane usebashiya mhlaumbe kasayi kubuya. Babesola nangokunye okuningi.

Kusobala ukuti babe ngakezwani noNkulunkulu bona uqobo, babese loku benake kuMoses kupela ukuba kukulume yena noJehova, sekutike manje loku esebashiyile sebekohliwe ukuba bangaya kanjani bati ngqo kuJehova bacela ukuba abahole ngako baya kuAaron umsisi kaMoses bati babesele isitombe senkonyana kona bezoba noto olubonakalayo lokuludumisa base beti yilona olababkipe eGipita sebala oMoses noJehova.

Kuti angiti loku okwensiwa yilabebantu kusenziwa abaningi ababiswa ngamakolwa, abadedela umalusi noma omunye umholi abekuleka yedwa kube uye yedwa obanxusela pambi kukaNkulunkulu utetalelo lwabo nesibusiso obese kuti lapo uMalusi esehamba noma umholi efa babenjengenhlanzi esheIwe amanzi. Abaku kufundi ukuswana no Nkulunkulu ngokwabo bajayelane noJesu ngesinggobo zabo okuti uma umholi wabo wasemhlabeni emuka abe uNkulunkulu wabo kaseko. Umalusi wako akasiye umteteleli wako ngokupeleleyo ukuba ahlale ekukulmela kuNkulunkulu, lowo umsebensi omkulu angawenza, umalusi kuhle ahlale otula abantu bake njalo pambi kwesihlalo somuxa, kepa umesbensi wake ongapezu kwalowo ukwazisa abantu uNkulunkulu njengo Johane wakombisa abafundi bake uKristu base behamba beyohlala naye uqobo lwabo. Yiloku okusweleke kwenziwe umholi wako kuwe.

Yebo, uAaron ngobutakataka walalela abantu, wati mabalete sonke isindandato zabo zegolide, wazitata wazincibilikisa, wabumba inkonyane ngokutile wase eyinameka ngegolide eseyimisa pambi kwabantu, base besina pambi kwayo kuhle kwabahedeni abangasi luto abangabonange beswa ngoNkulunkulu opilayo woqobo. Kusobala ukuba bazehlisela pansi kabi abaIsrael laba abanye!

Dukuduku sebeqalisa ukusina bepahle inkonyane wafike uMoses ehla entabeni epete imiteto, enendaba enkulu asa kuyotula kubantu ezaubatshela ukuti uNkulunkulu ubonakele kuye wemnika imiteto emangalisa kanje. Kepa esikundhleni sokuba abe net iba lokubanikeza imiteto ngokujabula use saukwenza ngokudabuka. Wona wokuqala wemiyalo eyishumi asanda kuyamkeliswa sebeyawepula. Kwamdabela uMoses "wafa olwembisa" ngangoba wapohloza pansi iziteteshana okwakulotshwe kuso imiYalo. Ngaloko ngenkutalo yolaka utetisa ejezisa abantu. Watata inkonyana leyo wayishisa wagaya amalahle ayo aba yimpupu wayitela emanzini ukupela kwawo abasauwapuza. Wabenzela into yokupuza ebabayo! Wase ebiza bonke abaholi abedusa abantu bayenga noAaron ukuba ayenze inkonyane wabajezisa ngokubabulala.

Wase uMoses epindela kuNkulunkulu eyaunxusela abaseleyo. Wab'eti uNkulunkulu mabaqotulwe bonke ebhukwini labantabake, kepa uMoses wamuxusa wati uma behlangulwa ufuna ukuhlangulwa nabo. Sitahelwake ukuti uNkulunkulu wapenduka kwabe ekuhlosile wavuma ukubatetelela.

Loku kusibonisa ngesimangaliso isimilo sikaMoses nokutanda kwake abakubo, pezu kwokuba seb'onile kabi kangaka bedele uJehova noMoses noko ulungele ukubafela ahlangulwe ebhukwini likaNkulunkulu. Ufana noJesu oweza lapa emhlabeni waxobiswa wase wabulawa ngabantu ngoba waefuna ukusibonisa indhlela yosindiso.

Ezase Goli.

URev. Nhlupeko H. mkize ubese Goli ngelidhlule, epuma emsini wake ePitoli. Kasi loku uRev. Seme eseya eMtwalume nje uVumandaba kayiku sepuca na ?

o o o

Siyajabula ukubona uMiss Amy Kunene esefundisa lapa. Setemba okuhle ntombi yakiti.

o o o

Abantu abafuna umsebensi bagewele abawutoli. Asasi ukuti isintela sopu ngwa ngani na? Nani enisayo kuqondeni loko.

o o o

UMr. Vivian Sidoyi Cele uselapa eJosi ufike ngesonto elidhlule epuma eDurban, lapo kade evakashele kona. Ubukeka kahle.

o o o

UMr. Albert J. Nembula indodana yomfi uDotela Nembula, waseAdams M. S. usebenza ePass Office loku kade ekaMuhle eTukwini. Siyadabuka ngoba usand'ukushonelwa unina kona lapa.

o o o

Amanxusa aseyahamba ngelisayo aya petsheya. Hambani bafana tina intambo sesiyiponsile esimpondweni Nikonse kuKing naku Mr. Lloyd George bangasideli abantu.

o o o

Siyajabula ukuswa ukuswa ukuti sekungceono kubantwana nenkosikazi kaRev. Goba. Siyamswela umfundisi wetu.

o o o

Sengati uMr. Henry Mofiat M. Kaula usoke afike lapa asoponsa ityo etuneni lomfowabo alungise nezimpahla zomfi uSteven Kaula.

o o o

Sike sabona uMr. M. A. Nyawose evakashele kumlamu wake uMr. A. Mgobhosi ngesindaba. Sengati sebe yehla baya eNatal.

o o o

Kuswakala sengati uCharles B. Mkize noLamayena Simon Mpako Mkize sebeyakupuka, wase Itshenko mbo nowaseMfume M. S.

o o o

Abelungu abasavumi umuntu ateha yele iMotor-Car. Bati amasosha abuya empini asoba yini. Nanko omunye wemihlola pela.

o o o

Amakasa asegalile eJosi, sengati nonyaka kusoba makasa impela nela nga seliyashesha ukushona.

o o o

UMafukusela ahambe uma amaNxusa ewela, iNatal ayimsikele isihlangu. Hamba Nkus'emidwayidwa tina sete mbaj wena ngesibindi sako. Hamba uyokalela isintandane.

o o o

Lapa kuhamba kona uRev. F. Bridgman ihostel seisovulwa, nesiye isindhlu sokujabulisa. Siyaqubeka impela njengokugiya wena kaMahleba akahlauli. Quba njengase Tekwini.

o o o

Bonke abantu sebesokishwa pakati komsi bayiswe emsini wako omusha, eNew Clare. Kasi ;sogcina sipelelepi na ? Kudela owasiyo.

Inganeko yamaChina.

UKUKULEKEL'UMFAZI. OMUHLE

Kukona umkosi ogujwayo eChina obiswa ngokutiwa "lusuku lweNhlanhla." Utateiwa enganekwaneni endala yakona okutiwa kwasukela insizwa etile nentombi bengahlanganise zwi baya ukukuleka kuBuddha (iTongo lakona lelo) insizwa ikulekela umfazi omuhle nentombi ikulekela indoda enhle, uBuddha wati qa mabahlanga niswe bobabili laba baganane. Bala kwabanjalo babonana batandana base bagcagca. Bahlala isikati behlalisene kahle beswana kepa kwahamba kwahamba kwaba ilowo watanda ukwenza umxwele wake baba yiloku bepikisana bexabana. Loko kwamtukutelisa uBudha ukuba badumase uto olwahlanga niswa nguye wase ebadingisa kwaba yilowo wambeka ngale kwomfula ongawelwayo ngokuba uyisiziba esi ulutwa bati ingani bayabonana babe benganakusondelana nakuxoxa loku. Babejutshwa kanye ukuba bahlangane ngonyaka.

Loko kwenza ukuba bafisane baba nesisungu omunye nomunye sebehlala belangarelela usuku lokuhlanganana. Loko kwabalungisa baqonda baba njengoti lomkonto.

Lomkosi ke isintombi zaseChina esingakagani sikuleka kuNkulunkulu ukuba azamkelise amadoda afaneleyo.

UT'UNGAHLE UKUMELE?

Wake wakwelwa yinkwantshu kakulu nentungwa nokuhlambulula ungenalo igabha likaChamberlain wentungwa nembo nokuhlambulula endhlini? Muse ukusifaka engosini enjalo. Noma uwupuse kanye noma kabili engakalandwa udotela, awuze ungageja noma umuntu esegula ngokuyingozi kanjani. Utengiswa yibo bonke abatengisi.

Umhlangano woxolo.

Mhleli wetu,—Epepeni lako lesonto elidhlule ngibone isiziso salomhlangano ongasenhla ukuti awuseko nsubhuntshile.

Nansi imibuzo engingatanda ukuyibuza:—Wauze wabakona kanjani, umemeke ngalipi igunya—AMADODA AMAKULU kaCONGRESS akwasi UKUBONISANA, NOKUCEBISANA eyengapi? Nawokuti futi nsubhidhlika nje lomhlangano, loko kuboniswa, nokwelulekana iswe lingasa kuzwanga nje ngani? Bekutiwani, ngabani, onandabani, kulamadoda akulupele, amakulu?

Futi loku kwelulekana, nokucebisana kuse kwati kugcina ekuceleni ababhali beahlangoti zombili ukuba babize imihlangano yabo nje bekutiwani? Kanti mingaki imihlangano kaCongress? Kuhle sasize iswe AMADODA AMAKULU kaCongress. Futi labo bacebisani, nabalnleki, kwesiwa yini ukuba babe negunya elikulu kangangoba haze bemise nosuku lwomhlangano (Easter)?

Futi leligama eliti "Pakati kwezindaba esiningi" likulume ukutini, bqsindaba zini? Ipi iAGENDA yalezozindaba? Nanjengokuba siswa songati imihlangano mibili nje kohlala yipi: Chairman esihlalweni kulobe mupi umbhali?

Lamadoda amakulu kaCongress anxa yipi kulesiya sasiso esakitshwa nguChief Mini noMr. J. T. Gumede sibiza umhlangano wokuketa, es banga ukub abantu bakete soDube noRadebe? Ngisho pela ngoba kwakungumhlangano nawo lowo? Lamadoda amakulu ate inxatshana ecebisana no-Mfundisi Mtimkulu angajabula inxa kuketwa sobani? Ati acasulwa yini ukutsho akutshoyo ngoba nansi inhlangano iseyaketa soDube noRadebe, baketwa yiyo lenhlangano efunwa ngalamadoda amakulu. Acebisa aluleke atini kuleyo nhlangano? Ati kwoti oDube noRadebe sebenqora nesikundhla njengseMini noGumede, apinde futi umfundisi Mtimkulu abize umhlangano woXolo—opelel'esezi?

Okwamanje mhleli ngisagcina ngalombuso:—Ake usityele mfandisi Mtimkulu ukuti ngaoMusubani lawo madoda amakulu namakeli awo, nesikundhla sawo kuCongress, akepi, ahlala pi? Lamadoda amakulu kuyisiposiso ukuba angasiwa yilizwe—ati nokutsho kwoti emva kwesinda'a esiningi kuketwe iPresident yeNatal Native Congress; kube yilapo tina neswe sasi uRev. J. L. Dube oyi-President kaNatal Native Congress okwamanje. Kakesho ke yena, amemezele, akipe isasiso sokuti akuketwe.

Ngisacimeza Mhleli ngisobuye ngivele; inkulu kabi lendaba. Sihlupeka nje kuostch'amadoda amakulu kaCongress akwasi UKUCEBISANA NOKWELULEKANA.

M. S. RADEBE.

414, Boom St.
P. M. Burg.

[Akuko okungekufa Mr. Radebe noma sengeka isiposiso, kusanywa ukuba kube kona ukutula kupele lengxoviya eyensekayo. Tina sibonga imisamo kaRev. Mtimkulu namaaye amadoda azama ucuba kupele lesi sipitipiti.—Mhleli].

Eze Congregational Church of the American Board, Benoni.

(Ku Mhleli we "Langa" laseNatal.)

Ehe baba epepeni lako elidumileyo kengixoxele abefundi be'Langa' engiku bonile kwenziwa ibandhla lapa eBenoni noma sebeyifinyelelisile kuwe.

Ngomhla ka 2nd. Feb. 1919 bekuvu lwa indhlu yeSonto enhle kakulu eya kiwe iMission eState Mine No. 1. Be yivuiwa nguDr. Bridgman neNkosikazi yake noRev. Goba noRev. N. Mkize waePitoli nabavangeli oMr. Likumbi noMr. Nyuswa noMr. Mabaso, nowako na umvangeli aMr. Yingwan. Kwaba kuhle isimangaliso. Walivula ngehubo lika David 100 nangengoma 89. Bema abantu emnyango elikulu iviyo liya emakulwini amabili kwati lapo sekuhla tyelelwa elesitatu iVesi avuleka amasa ngo kwangenwa. Imizamo ke yezinko mponi isinhlamvu zaba u£35 8s. 5d.

Kwati nabapakati kwamnandi kwade la umfundisi wapenya iVangeli lika John isahluko sesine kwati nabavangeli sebeshintshisana bayala bakomb'icala lokuba abamdumisayo nga bemdumisa ngomoya nangeqiniso. Siyayibonga impela iMission ngomsebenzi omkulu ewenzileyo. Kutiwa kwabaseBenoni impela isebenza umsebenzi abatunyelwa wona lapa eSouth Africa nabantu bavukile lapo kuhamba kona umvangeli yingwan wenza imvuselelo pakati kwezi Nkoponi nasemaLocation naseMadolobheni eBenoni, Springs, Brakpan, impela nokubona kwami umsebenzi uyahamba. NgoKisimusi Dec 25 1918 isindhleko sokuzijabulisa £21 19s. 4d. ngoJan. 12 1919 £11 10s. 8d. ngoFeb. 2 19 £35 8s. 5d. ngiti ke isiyonke £68 18s. 5d. Futi kuse kona nezete mbiso. Ngibona ukuti kuyakuyakuya akunjengajzolo futi sekuvulwe nesikolo kufundisa uMrs. H. H. Mbhambho emini, kusihlwa uMr. A. Seleku zini ngi isingane impela. Xola Mhleli ngokwelula kwami.

Yimina owakona,

TIMOTHY M. MAKATINI.

P. O. Box 118, Benoni.

Ukukululeka kwesifazana sakwaZulu esingaka gcagci nesigcagcile ebu gqilini.

Itatwa enowadini efundwe emhlanganweni, yabafundisi yaseNatal nguMrs. Winfred L. Hawkins.

"Right here it is our duty to him and to these poor people to see that the "Old ligalised Native Code" is wiped off statate book."

(Hear the other side—Ungezwa nga ndhlebenye)

Mhleli,—Lamaswi amnandi kangaka ekuqale ii uti umuntu esepakati nawo sekuya ngasekugcineni afumene lama zwi agoine ngenhla ngesiNgisi. Inkulumo yonke iqonde ukubulala umteto obuse abantu abamnyama okwati lapo abelungu sebesenzela imiteto yokusipata ukuba balicite elakwa Zulu bati, cha lena bangazitokozisa ngayo efana nalena:—Ukwendiselana, ukunika amandhla emakosini ukutet a amacala, ukunika amandhla esinyangeni esimnyama ukwelapa, nokunye okunjalo. Abefundisi bati ayi pela yonke nya nencwajana leyo. Bati ke iloko ukukululwa kwalesi sifazane sbuggilini. Abasoli nokwendisa. Kodwa bapesu koku LOBOLA. Ngako bati ayife yonke. Nakoke lapo kufike kungeswani neningi lika Zulu engisó likulumela lapa namhla Mhleli nabafundi bako.

Ukuqala ngisoti ku isimangaliso ngoba abefundisi laba bamanje abantu abangakataliyo ngesinto esingatintiyo bona. Ziningi isinto esicindezele abantu bakiti kodwa abasinakile ngoba asitikimesi bona kodwa intwana nje engakalisi muntu noyedwa sebeti kuhle imelwe ngesinyawo sombili ikitshwe emitetweni yakwaZulu nya.

Akeni'ate imiqondo yenu niyibhekise emanxulumeni akiti. Uma namhlanje kutiwa sonke asitsheye ngotando singalotyolwa futi nemuke neKuia kuhle, nemuka nokwshla kuhle, obaba banga ba yini nje Zulu? Uma namhla kutiwa i"Native Code" ipelile nya kona ukwe laskwa ningelashwa yini? Intombeza na ukutshaya ngotando ingalotshelwa sekwshiule esikoleni ngoba kukona abati abalobolisi kodwa kube kona "isi celo" zawo £50 okusobala ukuti impilo yomuntu ukudhla ngomntwana wake emsele. Amantombazana angendiswa yo atshaya ngotando emadolobheni atshaya ngotando kona naso sonke isiswana lesi, Po yini enye esingaya siyo? Nabo, abefundisi laba abanawo nomteto wokuvimbela loko konakala bati ukwensa bake isindhlu okutiwa amaHostel kona beschisla kona bagcine intando.

Ngayo yonke lenkulumo badala uhlu po nje esesi lujwayele. Lowo mteto weLobolo awahlukene nowaMaswe ka1913 kumuntu wakwaZulu.

Ngitola isimanga nxa bekuluma ko nke loku bapasa inkulumo yabo nge Bible. Nakoke lapo iBible lena iningi lifike lingeswani nayo kona, ngoba lapa eBhayibheleni funda ekuganweni kuka Isaka noJakobe. UIsaka (Genesis 24) uyofumana ukuti yena intombi waye ngayasi naye ingamesi, inceku yakulu ma noyise nje yati ityenwa kwase kupelile. Nxa sifunda futi kuGenesis 29 sofumana ukuti uJakob yena waye yasi eseyibonile wakuluma nayo esota ndo wase wavelelwa usisi lokukohliswa nje esebotsheselwa ngoba akacebisana nga nentombi.

Kulapake lapo sifumana ukulobola kubhaliwe encwadini kaTixo ngoba uJakobe wabotsheselwa kuLes wamlobola. Futi wapinda walobola uRatshel ababetandana naye.

Kusuka lapo akuko futi lapo kupikisa kona leli iqiniso lokubotshelwa nokulo bolisa okwensiwa namhla isiswe ezimnyama zaseAfrica.

Ngite ke abefundisi bazenzela bona indhlela elula yokuquba umsebenzi wa bo. Ziningi isiswe ezikonza uTixo ne mikuba yakubo. Tina esinjani okutiwa ukuze sibone iZulu asidele yonke imi kuba yakiti nesipila ngayo? Ilobolo ilona siko lakwaZulu. Baxuba nesite mbu, enye indaba enkulu ngokwayo nje yokwenza izintandane nonondindwa umuntu ehgasenamgcini ecitwa indoda. Lomteto befundisi uma ungaba iwo ungaba owobugqili. Lo Plastje okulu ma ngaye uti futi kwenye indawo kwakutengiswa. Uyamuzwa nje futi kona lapo, kusuka 88, 99 eseti akusizi ukuti usiza omunye ngokangcolisa omu nye umuntu, atsho aze ancome imikuba emihle yakwaZulu ekuyo iNative Code yokuhlola amantombazane. Ayi nina bafundisi bakiti eS. Africa!

Namhla kungasa tshumayelwa nita nga ukukuluma kade. Soyicela ivutiwe namahlelo enu.

Yimi owenu njalo kayi zolo,

ALLISON W. GEO. CHAMPION.

Roodepoort,
Transvaal.

INTUNGWA YENKWANTSHU.

Akudingi ukuba ude ulunywa yisisu usibhonqa noma ube buhlungu ematunjini. OkaChamberlain wentungwa nembo nokuhlambulula auze ungageja ukunika ikefu nakosegule kanjani. Wufune kona namhlanje, pela asisayikubako isikati sokuwufumana inxa sekusukile Utengiswa yibo bonke abatengisi.

Izwi labakwa Randles.

Baba sivumele sipose iswana epepeni lako lodumo. Into yokuqala siyawabonga amaswi noMoses. Kulu kanye nakaChief David Cele. Tina sbesikipo indaba yomsilelo ukuti maugeduke uye ekaya. Aiko inkwali spandela enye. Asikukujami futoke ngoba asikayiswa impendulo yesisiswa esasiccla ukuba sipendule indaba yetu saseNatal nakwaZulu. Itina abenu abancane. Harry S. Mkize T. M. Tebete, E. H. Ncube, B. E. Mkize Simon H. Ncube, E. M. Makanya. L. L. Jali, John B, Makanya, Aaron Chas. Nkala, E. H. Mkwanazi Charlie Kumbusa, L. S. Kumalo, Thomas G. Mabasa, Caleb Sebela, E. E. Mkize, Mapuhiela Mgobhozi, Nellase F. Kuluse, Ben M. Ngcobo, Gidion N. Magwaza, Mkonyeni S. Ngidi, Fred Mkize, Leonard Zungu, E. N. Ngcobo, J. D. Jali. Divid Komo, M. Ngcobo, M. S. Ngcobo Fred Magadi, Walter L. Elik Masinga, E. M. Mtembu, Johnson Jali, M. Z. Pewa, T. G. Mbonambi B. Dhlamini.

Labe abati sukuma pansi Mafukusela upinde indhlela yako udabule uiwandhle, Silinde wena Bashi se Mafukusela enjengesulu, Nkonjane abaidonse ngomjiva ePaindi, Ngulusane ekade beyiguluse beti bayiwise pansi kanti besina edwaiani abasesiteni. Pambili maqusu kabaiwa ngoku. fela isiswe.

Isusiswa silinde iswi uMemesele imali osifuna yona, asicashile sikwa:

Randles Brother & Hudson,
Market Street,
Johannesburg.

Umuti Wamandhla Ongabiliie.

Ukupeleiwa amandhla akusifo sesito sinye somsimba kepa kuba kuwo wonke umsimba. Kuyingosi ngoba kwehlisa amandhla omsimba okuvika ukufa.

Iswa ukupeleiwa amandhla kulandela isifo esinamandhla umuntu uyopusa ukuiulama, amandhla angabuyeli njengoba kufanele. Uma umuntu kade oguliswa yiGrip uvama ukupeleiwa amandhla, okuhlula isinyanga esitile.

Wonke umuntu uyabona ukuti umuti wokupeleiwa amandhla ngukwaka iga zi ngoba igazi lihamba kuwo wonke umsimba, inza sekungcono lona kuswa kala kuwo wonke umsimba. Indaba ilele ekubesi kuye wonke ogulayo atole uto olusonotisa igazi.

Umtengisi wakiti uyatengisa ngama Pink Pills kaDr. Williams noma kona ngqo kwoDr. Williams Medicine Co., Long Street, Cape Town, ngo 3s. 3d. ngegabisa nesa ngaeitupa ngo 18s. iposi ungalikokeli.

Obonga uRev. Shembe.

Mngane,—Ake ungipe indawo epepeni kengiti ukukuluma kubantu bakiti. Ngibonga ukuhamba kwami ngiya entabeni yaba ingewele Enhlangakasi. Ngibonga imisebensi eyenziwa ngo 24 nango 25 Jan. 1919. Ngibonga uTixo osipe umuso tina bantwaus esingaqolwayo. Safunda kakulu. Akuko uku koiwa kodwa ubuqili sabefunda kakulu salahlekeielwa ukukoiwa ngenxa yokube siti siyishumpumpute asiboni kepa sibe siyibona imisebensi eyenziwa isitunywa seNkosi Weshumayela uJesu wati, "Ngiyabonga baba ngoba ubafihiele abehlakanipileyo wakubonakalisa ezinganeni." Mateo 11:25,26 uRev. Shembe akanamandhla okuzenzela uto unemoya weNkosi ngiqinisile. Ubekipa amademoni ngégama leNkosi sase semangala tina ukuti lenuntu unjani. UMarko 5: 8, 4 10-11 12-13-14. Kepa ke ngeke sikolwe tina ngoba noJesu asikolwanga imisebenzi nesibonakalisc owasenza. Johane 7:12 nati futi siebo njalo siti uShemba uduse abantu, abanye bati qa uShemba unokukolwa eNkosini, Nati asingabazi neze. Ukuswa ngomuntu akusisi kuhle uye kosizwela iqiniso namanga njengo Nkodima ezwanga ngomuntu wega ebusuku waya kuJesu ngoba izasi zingavumi, Johane 3.

Yimi,
JOHN KWELA.

Amanzimtoti,
Adams.

IMBANGI NOKWELASHWA KWESIRUDO.

Ukudhla umuntu eqise, nokuguquka kwokushisa kwomoya, nezitelo ezingavutiwe, namanzi amabi, ngesinye izici ezibanga isirudo. OkaChamberlain wentungwa nembo nokuhlambulula uzelapa ngokushesha zonke lezisifo zamatumbu. Utengiswa yibo bonke abatengisayo.

Ukuhlasela kwabelungu kwaZulu.

(M. M. FUZE.)

Bafika qede lapa kiti bamxoxela, uSobantu leyo ndaba. Kwabe kute ezindukwini esingapambi kwaloko konke, inkosi yambize uJohn Dunn (okade wahlala kwa Zulu, inkosi eyamakela amusi yamganisela umdhlunkulu, waka imisi eminingi) yabuza yati kuye, "Loku nanku sengilwa nabelungu nje wena usakubuyela ngapi? "Wapendula uJantoni yati "Ngizakubuyela ngakwabakiti." Yase iti-ke kuye "Impela ukuluma kahle, kako umuntu olwa nabakubo. Hamba-ke utabate abantwana bonke bako nempahla yonke yako uye esilungwini." Nembala-ke wabopa oka Msidoni, wakukula nako konke okwake wesa lapa esiLungwini.

22. Kwaku inkati yasekwindhla, enyangeni yokucalisa unyaka ka 1879 isinsuku sisandukuqala, ngoba abelungu bangena ngoKisimusi (Dec. 25, 1878) kwo Sirayo. Eseyibutile eyake uMashlamvu wakuluma nayo, eyiyale, eyiqondise ngako konke; wayitshela nokuti base bangaweqi umucele bangene kwelase Silungwini noma bebaxotshile abelungu kuleyo nkati; wabayala nangokuti mabalwe baqinise, bakumbule ukuti balwa impi yokugcina ngomuso abasayikupinde bayilwe, baqonde futi ukuti sebeyakudonsa izinqola zabelungu batwale amasaka ombhila njengamahashi. Wati nba aiyale ngako konke akubonayo, wayitshela ukuti baze bangabayeli abelungu lapa sebengenise kona sebembe imigodi kodwa baze balwe nabo endhle, noma behamba. Impi yonke wayinika uNtshingwayo ka Mahola wakwa Koza, nesinduna zonke zamabuto zaba ngapansi kuka Ntshingwayo. Kulena eqonda eSandhlwana ngase Mzinyati ngakwoSirayo wakipa amabuto onke—Inkonyan'ebomvu, uNokenke, uKandampemvu, iNgobamakosi noVe no-Ndi. Uyiyisa kulenake epetwe ngu-Lord Chelmsford nesinduna esingao Durnford nesinye. Wakipa omunye futi umsila woMxapo nezihloko zamanye amabuto wayiyisa ngas'eNyezane kwaGingindhlovu eyabe ipetwe ngu-General Pearson nesinye isinduna. Lapo-ke lahlwa nesinyama, uMnguni omkulu wayikipa ngokunjalo. Yahamba-ke yagasa kaloku. Ngoba abelungu laba babengatsho kakulu ukuti uZulu uzakuyileta kubo, kungati babeti uyesaba uZulu. Ngani us? Ngoba bate uba bawelele kwoSirayo ngo-Kisimusi kwati nya abantu bonke, beswa kwabayisinkubele nakwabesifazane ukuti impi yonke imukile iye eukosini. Angitsho ukuti babesho ukuti impi yakwaZulu iyesa. Ngoba kwati ngamhla eyakwaZulu ingenise emfuleni ongale kweSandhlwana ngasempumalanga kwaso, afika amahashi eza kuyoka; amahashi lawo kambe ngabeSutu bakwaMbunda kanye namakolwa aseEdendale namaNgwane kanye nabelungu.

23. Yat'uba ifike eyabelungu yamahashi ayabe. isqula yadabula kweyakwaZulu. Lapoke isinsizwa zasuka pansi, saqala ukubalungela abafo, kodwa isinduna zanqaba zati ake ya've umkumbi siyitete. Zala isinsizwa zati, "Kuseakwenzelwani lo'o, loku nansi esifikile isisibulala nje na?" Pe-ke loku pakati kwamabuto lawa ziningi isinduna esi isinsizwa nakona, kuzaubuye kutiweni? Ashuqangana amabuto kanye nezinduna zawo. Zawasukela amahashi. Banela babona abelungu ukuti waqubuka uZulu manje, kwaba kudekude emuva ngamakulu amajubane. Po, basakwenzelapi kona loko kuZulu kaMalandela, kudekude eSandhlwana, lapo ingenise kona eyakubo. Kanti kunjalo njalo aipelele yonke eyabelungu. enye ibange le oMangeni, lapo ibulala kona isilisa nesifasana okucatshe emigedeni, ngenxa yokuba amaxegu engasenamandhla okuyapi ngenxa yamadolo nokubonisa absifazana nezingane. Kulapo kukona yona uqobo inkosi lapo uLord Chelmsford eMangeni lapo. Yeboke yemuka nabo abelungu ibayisa ngasezintatshaneni, Amatutshana, pezu ko nqengemana olubuka Isandhlwana ngasentshonalanga. Iyalwa njalo. Bat'uba babone abelungu ukuti nansi is'isa nayo, bapuma kwotente manje; izinduna zawakuza amasotsha kona emabaleni lapo ehleze ekuzelwa kona. Wo! waya nabo uZulu. Bat'uba babone abelungu iza nayo, wezwakala kaloku umbaimbai, Ati owayo ngenhlamvu yabelungu lapo, zimememeze ziti, "Uyadela wena ungasayi kuwumba umgwaqo!" Bagalela kwaze kwaba kane. Wabe uZulu engassakunakile loko, ebange pambili; kuti ngeoye inkati zilale pansi izinsizwa ziti watalala njengezinyoni, zibuya ziv ike zibange kona lapaya. Kulapo kwanemeza kona uVumandaba kaNtsli (induna), ehlezi kona lapaya ogaqeni olupezu kwamadulana abukana nentatshana Isandhlwana, wati "Katshongo njalo!" Lapoke amabuto avukisa okwesikonyane. As'ebange ngasezindongeni zomfulana owelwa qede kudundutshalwe kubangwe eSandhlwana. Lwabe uVe selukade luputume lwaya kuvimba ngale kweSandhlwana ngas'ezibukweni loMzinyati. Umbaimbai waduma kane wacima. Kulapo kwenzeka kona umhlola lapo, bati bonke beqabuka kwasekumi umuntu pezu kwentaba Isandhlwana, owamemeza ngezwi elikulu, wati "Bapakati, mabandhla kaMjokwane!" kepa kaziwa lowo muntu ukuti upume ngapi, nokuti ngowapi. Po, usabuza ubani lapo? Angena amabuto kwotente, kwakala nkabi, kwakala mbongolo, kwakala muntu kwatula kwati kwitehilili!